

OPINIA ORNITOLOGICZNA

w związku z planowaną termomodernizacją budynku

Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rzgowie

ul. Konińska 6

62-586 Rzgów



Wykonawca:

GRUS

Przemysław Kubacki

Branno 35

62-586 Rzgów

Opracował:

mgr inż. Przemysław Kubacki

Grudzień 2019

1. Wstęp

Wiele gatunków ptaków żyje w otoczeniu człowieka. Wróble, kawki czy jerzyki budują swe gniazda prawie wyłącznie w budynkach. Zajmują niewielkie szczeliny między cegłami, płytami, pod parapetami, rynnami czy rurami spustowymi, a także duże przestrzenie w stropodachach. Przeprowadzane remonty budynków, powodują spadek miejsc lęgowych dla ptaków, co wiąże się ze spadkiem liczebności populacji tych gatunków. Zdarza się, że podczas wykonywanych prac w okresie wiosennym czy letnim siedliska ptaków są zamurowywane, a młode skazywane są na śmierć głodową. Przeprowadzenie badań ornitologicznych pozwoli wykonać, bardzo potrzebne prace remontowe, zgodnie z prawem dotyczącym ochrony przyrody.

2. Cel i zakres opracowania

Stwierdzenie obecności lub braku ptaków na i w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rzgowie, gmina Rzgów, powiat koniński, województwo wielkopolskie. Opinię sporządzono na podstawie obserwacji prowadzonych, na zlecenie Urzędu Gminy w Rzgowie. Obserwacje prowadzono po otrzymaniu zlecenia, poza sezonem lęgowym ptaków, na przełomie listopada i grudnia 2019 roku, w związku z planowanymi pracami termomodernizacyjnymi budynku i koniecznością dołączenia dokumentacji do wniosku o dofinansowanie prac termomodernizacyjnych. Niniejsza opinia poza wskazaniem gatunków, liczby ptaków, statusu a także umiejscowienia gniazd, zawiera także zalecenia dotyczące ochrony ptaków na danym obiekcie. Zalecenia te wynikają z wiedzy ornitologicznej oraz obowiązujących przepisów prawa.

3. Przepisy prawne chroniące ptaki w budynkach

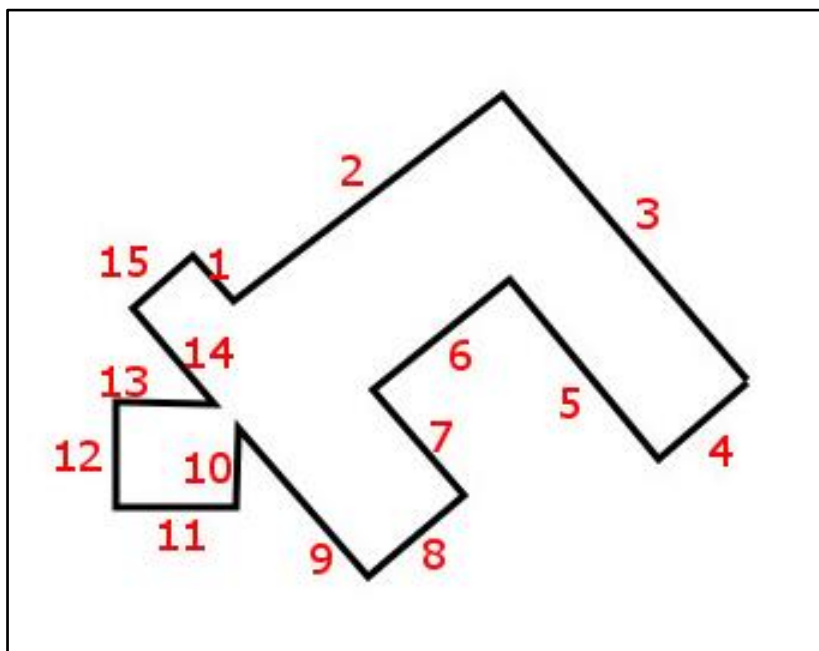
1. Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 (Dz. U. 1997 nr 111, poz. 724 z późn. zm).
2. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 (Dz. U. 2004 nr 92, poz. 880 z późn. zm).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183).
4. Ustawa prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 (Dz. U. 1994 nr 89, poz. 414 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
6. Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dnia 13 kwietnia 2007 (Dz. U. 2007 nr 75, poz. 493 z późn. zm.).
7. Ustawa prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2001 nr 62, poz. 627).
8. Ustawa prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz. U. 1995 nr 147, poz. 713 z późn. zm.).
9. Rozporządzeniem Ministra Środowiska, z dnia 11 marca 2005 roku, w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. 2005 nr 48 poz. 459).

4. Metodyka prowadzonych badań

Opinię sporządzono na podstawie obserwacji poza sezonem lęgowym ptaków. Badania kontrolne przeprowadzono dnia 2 grudnia 2019 roku w okresie porannym. Podczas wykonywanych obserwacji określano gatunki gniazdujące w oraz na budynku, określono ich status oraz liczebność. Podczas badań zwrócono uwagę na to, czy budynek wykorzystywany jest jako miejsce gniazdowania ptaków oraz określono czy znajdują się potencjalne miejsca, które mogłyby zostać zajęte przez ptaki, ze szczególnym sprawdzeniem takich miejsc jak szczeliny pod parapetami okiennymi oraz w otoczeniu framug okien, pęknięcia ścian budynku, a także szczeliny między rynnami i rurami spustowymi a ścianą. Wyniki obserwacji notowano w notatniku roboczym a następnie wykorzystano do sporządzenia dokumentacji.

5. Wyniki badań

Przedmiotem analizy jest budynek szkolny, dwupoziomowy, podpiwniczony, z dachem dwuspadowym, otynkowany. Bryła budynku złożona jest z kilku segmentów, wschodniego, środkowego, zachodniego oraz przybudówki. Dla ułatwienia orientacji budynku każdą ze ścian oznaczono numerem porządkowym (Ryc.1).



Ryc.1. Schemat budynku szkoły.

W wyniku obserwacji nie stwierdzono gniazdowania ptaków na budynku. W analizowanym budynku nie stwierdzono gniazdowania ptaków pod rynnami i rurami spustowymi. Nie stwierdzono gniazdowania ptaków pod parapetami okiennymi i obróbkami blacharskimi, oraz we framugach okien.

Podczas obserwacji budynku na budynku oraz w jego otoczeniu odnotowano obecność wróbla (*Passer domesticus*), w sąsiadujących z budynkiem żywotnikach, a także odnotowano obecność gołębi hodowlanych przelatujących nad budynkiem. Nie stwierdzono obecności ptaków bezpośrednio na opiniowanym budynku.



Foto.1. Wejście główne do budynku, Ściana nr 1 i 15, oraz fragment ściany nr 2. Fot. Przemysław Kubacki.



Foto.2. Widok budynku od strony wschodniej na ścianę nr 2. Fot. Przemysław Kubacki.



Foto.3. Widok budynku od strony wschodniej na ścianę nr 3. Fot. Przemysław Kubacki.



Foto.4. Widok budynku od strony południowo-wschodniej na ściany 3 i 4. Fot. Przemysław Kubacki.



Foto.5. Widok budynku od strony południowej na ściany 4, 5, 6, 7, 8. Fot. Przemysław Kubacki.



Foto.6. Widok budynku od strony południowej na ściany 9, 10, 11. Fot. Przemysław Kubacki.



Foto.7. Widok budynku od strony zachodniej na ściany 12, 13, 14, 15. Fot. Przemysław Kubacki.

6. Zalecenia dla ochrony ptaków

W związku ze stwierdzeniem braku gniazdowania ptaków na i w opiniowanym budynku wszelkie prace termomodernizacyjne można wykonać w dowolnym terminie. W trakcie prac termomodernizacyjnych należy pamiętać o tym, że Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183) w stosunku do dziko występujących gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą lub częściową zakazuje niszczenia ich siedlisk, ostoi i gniazd (§ 6 ust. 1, pkt 7, 8) oraz umyślnego płoszenia i niepokojenia (§ 6, ust. 2, 3). Rozporządzenie to wskazuje również w § 10 sposób ochrony gatunków dziko występujących zwierząt poprzez wykonywanie zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan populacji lub siedlisk zwierząt poprzez dostosowanie terminów i sposobów wykonywania prac budowlanych remontowych i innych tak, aby zminimalizować ich wpływ na zwierzęta i ich siedliska (§ 10 pkt.4, lit h). Ustawa prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz. U. 1994, nr 89, poz. 414 z późn. zm.) nakazuje dbałość o środowisko przyrodnicze w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Art. 22 ust 1 pkt.1 mówi o tym, że do podstawowych obowiązków kierownika budowy należy zabezpieczenie elementów środowiska przyrodniczego na terenie budowy. W przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków w trakcie prowadzenia prac termomodernizacyjnych, prace te należy prowadzić pod nadzorem ornitologa. W miejscu odbywania lęgów przez ptaki należy wstrzymać prace termomodernizacyjne. W przypadku braku możliwości pozostawienia siedliska lęgowego najpierw należy uzyskać zgodę na likwidację siedliska a następnie kontynuować prace termomodernizacyjne. Na mocy ustawy, z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007, nr 75, poz. 493), organem ochrony środowiska właściwym w sprawach odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (art.7 ust.1). Zgodę na niszczenie siedlisk lęgowych wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zgodnie z art. 56 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2004, nr 92, poz. 880).

Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 (Dz. U. 2004 nr 92, poz. 880 ze zm.) art. 131 mówi, że kto wbrew przepisom zabija zwierzęta lub siedliska zwierząt, albo bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy obowiązujące w stosunku zwierząt objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu albo grzywny.

Ustawa Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 88, poz. 553 ze zm.) w rozdziale XXII „Przestępstwa przeciwko środowisku” w art. 181 mówi, że kto powoduje zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Kto niezależnie od miejsca czynu niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta pozostające pod ochroną gatunkową powodując istotną szkodę podlega karze ograniczenia lub pozbawienia wolności do lat dwóch. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Ponieważ z biegiem lat na skutek użytkowania budynku oraz naturalnych zmian następujących w środowisku mogą powstać kolejne miejsca stanowiące siedlisko lęgowe ptaków, w przypadku nie przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych w roku następującym po roku sporządzenia niniejszej dokumentacji zaleca się sporządzenie kolejnej dokumentacji w roku przeprowadzenia planowanych prac remontowych lub roku poprzedzającym te prace.